

B.A. – IIIrd Year

SEM – V & VI

Previous Year

Question Papers

“ECONOMICS”

Academic Year:

(2019-20)

Please Note: This set has been prepared based on the papers received to us from the Examination Cell. It may have missing papers on non-availability of the same. This set does not have papers of the March/April for which exam was objective type

Q2) Write short notes (any three)

- Limitations of Micro-Economics
- Concepts of utility
- Internal Economics
- Types of Revenue.
- Money cost and Real cost

Q3) Write in detail answers of the following questions.

[20]

- State the distinctions between Micro and Macro Economics
- Explain the concepts of consumer surplus
- Explain the law of variable proportion

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

-समस्येचे आकलन होण्यासाठी सूक्ष्म अर्थशास्त्राची मदत होऊ शकते.

अ) सर्वसाधारण	ब) सामाजिक
क) वैयक्तिक	ड) वरील सर्व
- वस्तूची उपयोगिता ही शी संबंधित असते.

अ) वस्तूच्या गरजेशी	ब) वस्तूच्या उद्देशी
क) मानवी गरज पूर्ण करण्याच्या शक्तीशी	ड) वस्तूच्या किमतीशी
- उत्पादन फलन हे मधील संबंध आहे.

अ) आदान आणि प्रदान	ब) खर्च आणि किमत
क) आदान आणि आदान	ड) प्रदान आणि प्रदान

SB - 27

[15]

Q2) Write short notes (any three)

- Significance of Research Design.
- Feature of good hypothesis.
- Merits and Demerits of Observation Method.
- Types of Questionnaire.
- Conceptualization.

Q3) Answer the following questions in detain (any two)

[20]

- What is Research? Explain the Significance of Research.
- What is Research Design? Explain the various steps of Research Design.
- What is meant by Interview? Discuss the types of Interview Method.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - विद्यार्थ्यांना कॅलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

- उपयोजित संशोधनाला नावाने ओळखले जाते.
 - शुध्द संशोधन
 - अन्वेषणात्मक संशोधन
 - कार्यात्मक संशोधन
 - वर्णनात्मक संशोधन
- हा संशोधनाचा आरंभविंदू आहे.
 - मुलाखत
 - गृहितक
 - सर्वेक्षण
 - तथ्य संकलन
- हा एक नियंत्रित मुलाखतीचा प्रकार आहे.
 - केंद्रीत मुलाखत
 - गुणात्मक मुलाखत
 - सामूहिक मुलाखत
 - औपचारिक मुलाखत

SB - 47

Total No. of Pages : 3

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2019

ECONOMICS (Special) (Paper - IX)

History of Economic Thoughts (Part - I)

Sub. Code : 65533

Day and Date : Friday, 18 - 10 - 2019

Total Marks : 40

Time : 03.00 p.m. to 05.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Complete the following sentences by choosing alternatives. [5]

- i) According to Mercantilist _____ is one of source of arising the wealth.
- a) Foreign Trade b) Internal Trade
- c) Agricultural d) All of above
- ii) _____ propounded first of all 'The theory of value'.
- a) Karl Marx b) J. S. Mill
- c) Adam Smith d) Ricardo
- iii) The concept of 'Surplus value' is propounded by _____.
- a) Adam Smith b) Ricardo
- c) Karl Marx d) Friedrich List
- iv) List was not fully _____ of free Trade.
- a) Supporter b) Opposer
- c) Answer (a) and (b) d) None of these
- v) According to Karl Marx _____ is the source of surplus value.
- a) Innovator b) Capital
- c) Labour Power d) All the above

P.T.O.

Seat No.	
----------	--

SB - 68

Total No. of Pages : 3

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2019

ECONOMICS (Special) (Paper - X)

Economics of Development

Sub. Code : 65534

Day and Date : Wednesday, 23 - 10 - 2019

Total Marks : 40

Time : 03.00 p.m. to 05.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternatives. [5]

- i) Economic development is a _____ run process.
 - a) short
 - b) very short
 - c) medium
 - d) long
- ii) _____ is the obstacle in process of economic development of country.
 - a) Low saving
 - b) Low income
 - c) Low investment
 - d) All of the above
- iii) The concept of sustainable development was introduced by _____ committee.
 - a) Edwerd
 - b) Brutland
 - c) Swaminathan
 - d) Mehta
- iv) The concept of spread effect was introduced by _____.
 - a) Rostow
 - b) Lewis
 - c) Myrdal
 - d) Sumuelson
- v) According to Lewis _____ Economy is found in underdeveloped Economy.
 - a) Mixed
 - b) Three Sector
 - c) Two Sector
 - d) None of these

P.T.O.

- iv) विस्तारक परिणामाची संकल्पना यानी मांडली.
 अ) रोस्टो व) लेविस
 क) मिर्डाल ड) सॅम्युअलसन
- v) प्रा. लेविस यांच्या मते अविकसीत देशात अर्थव्यवस्था असते.
 अ) मिश्र ब) त्रिक्षेत्री
 क) द्विक्षेत्री ड) यापैकी नाही

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) आर्थिक विकासाचे निर्देशक
 ब) शाश्वत विकास
 क) रोस्टोच्या आर्थिक वृद्धिच्या अवस्था
 ड) मिर्डालचा आर्थिक विकासाचा सिध्दांत
 इ) आर्थिक विकासात शासनाची भूमिका

प्र.3) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणत्याही दोन)

[20]

- अ) अविकसीत देशांची वैशिष्ट्ये विशद करा.
 ब) रोडॉन यांचा आर्थिक विकासाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
 क) मानवी भांडवल निर्मितीचे आर्थिक विकासातील महत्व सांगा.

Q2) Write short notes (any three)

- Difference between internal and international trade.
- Merits of flexible exchange rate.
- Factors affecting on terms of trade.
- Effects of quotas
- Arguments in favour of free trade policy.

Q3) Answer the following questions in detail (any two)

- Explain the 'comparative cost theory' of international trade.
- Explain the merits and demerits of fixed exchange rate.
- State the types and impacts of tariffs.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

- यांनी आंतरराष्ट्रीय व्यापाराबाबतचा सामान्य संतुलन सिध्दांत मांडला.

अ) हॅबर्लर	ब) हेक्शचर ओव्हलीन
क) केन्स	ड) जे-एस-मिल
- दोन देशांमध्ये घडून येणाऱ्या व्यापारास असे म्हणतात.

अ) अंतर्गत व्यापार	ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापार
क) प्रादेशिक व्यापार	ड) यापैकी नाही

- iii) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा तौलनिक उत्पादन खर्चाचा सिध्दांत यांनी मांडला.
- अ) मार्शल
ब) रिकार्डो
क) माल्थस
ड) पॅटो
- iv) आयात कोय्याचे प्रकार आहेत.
- अ) दोन
ब) तीन
क) चार
ड) पाच
- v) ज्या व्यापारामध्ये आयात वस्तूंच्या तुलनेने निर्यात वस्तूंचे मूल्य अधिक असते. अशा व्यापाराला व्यापार असे म्हणतात.
- अ) अनुकूल
ब) प्रतिकूल
क) समतोल
ड) या पैकी नाही

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) अंतर्गत व आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील फरक
ब) बदलत्या विनिमय दराचे फायदे
क) व्यापारशर्तीवर परिणाम करणारे घटक
ड) कोटा पध्दतीचे परिणाम
इ) मुक्त व्यापारी धोरणाच्या समर्थनार्थ मुद्दे

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराबाबतचा तौलनिक उत्पादन खर्च सिध्दांत स्पष्ट करा.
ब) स्थिर विनिमय दराचे गुण-दोष स्पष्ट करा.
क) जकातीचे प्रकार व परिणाम स्पष्ट करा.

SB - 105

Total No. of Pages : 3

Seat No.	✓
----------	---

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, November - 2019
ECONOMICS (Special) (Paper - XII)
Market and Pricing - II
Sub. Code: 65731

Day and Date : Friday, 01 - 11 - 2019
Time : 3.00 p.m. to 5.00 p.m.

Total Marks : 40

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Neat diagrams should be drawn where it is necessary.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences choosing appropriate alternatives. [5]

- a) _____ is a unique feature of perfect competition.
- i) Perfect elastic demand curve
 - ii) Inelastic demand curve
 - iii) Less elastic demand curve
 - iv) None of these
- b) The concept of monopolistic competition was propounded by _____.
- i) Mrs. John Robinson
 - ii) Chamberlin
 - iii) J. M. Keynes
 - iv) None of these
- c) The price of any factor of production is depends on its _____.
- i) Total productivity
 - ii) Average productivity
 - iii) Marginal productivity
 - iv) None of these
- d) _____ is a surplus above opportunity cost.
- i) Rent
 - ii) Wages
 - iii) Interest
 - iv) Profit
- e) Liquidity preference theory of interest was explained by _____.
- i) Adam Smith
 - ii) David Ricardo
 - iii) J.M. Keynes
 - iv) Dr. Marshall

P.T.O.

Q2) Write short notes. (Any three)

[15]

- Product differentiation
- Selling cost
- Types of monopoly
- Concept of excess capacity
- Insurable and non-insurable risks

Q3) Write detail answers of the following questions. (Any two)

[20]

- Describe the short run equilibrium under perfect competition.
- Explain the characteristics of monopolistic competition.
- Critically examine the liquidity preference theory of interest.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - आवश्यक त्या ठिकाणी आकृत्या काढा.
 - उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

- अ) पूर्ण स्पर्धायुक्त बाजारपेठचे हे मुलभूत वैशिष्ट्य असते.
- पूर्ण लवचिक मागणी वक्र
 - अलवचिक मागणी वक्र
 - कमी लवचिक मागणी वक्र
 - यापैकी नाही
- ब) मत्केदारीयुक्त स्पर्धेची संकल्पना यांनी मांडली आहे.
- श्रीमती जोन रॉबिन्सन
 - चेंबरलीन
 - जे. एम. केन्स
 - यापैकी नाही

- क) प्रत्येक उत्पादन घटकांचे मोबदले हे त्यांच्या इतके असतात.
- i) एकूण उत्पादनक्षमते ii) सरासरी उत्पादनक्षमते
- iii) सीमांत उत्पादनक्षमते iv) यापैकी नाही
- ड) हा वैकल्पिक खर्चापेक्षा मिळणारा वाढावा असतो.
- i) खंड ii) वेतन
- iii) व्याज iv) नफा
- इ) रोकड प्राधान्य प्रवृत्ती सिद्धांताची मांडणी यांनी केली.
- i) अँडम स्मिथ ii) डेव्हिड रिकार्डो
- iii) जे. एम. केन्स iv) डॉ. मार्शल

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

[15]

- अ) वस्तुभेद
- ब) विक्री खर्च
- क) मत्तेदारीचे प्रकार
- ड) अतिरिक्त क्षमतेची संकल्पना
- इ) विमायोग्य व बिगर-विमायोग्य धोके

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) पूर्ण स्पर्धेतील अल्पकालीन समतोलाची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धेची लक्षणे स्पष्ट करा.
- क) रोकड प्राधान्य प्रवृत्ती सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.

SB - 125

Total No. of Pages : 3

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part-III) (Semester-VI) Examination, November - 2019

ECONOMICS

Research Methodology In Economics-II (Special) (Paper-XIII)

Sub. Code: 65732

Day and Date : Saturday, 02 - 11 - 2019

Total Marks : 40

Time : 3.00 p.m to 5.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.
 - 4) Students are allowed to use calculator.

Q1) Complete the following sentences by choosing the correct alternative given below:

[5]

- a) All units choose to equal opportunity in _____ sampling test.
- i) Non-probability
 - ii) Probability
 - iii) Unlimited
 - iv) None of these
- b) _____ is defined as the sum of all the values divided by the total numbers of items.
- i) Arithmetic mean
 - ii) Mean Deviation
 - iii) Mode
 - iv) None of these
- c) Pie diagram is made of _____ degrees.
- i) 180°
 - ii) 360°
 - iii) 90°
 - iv) None of these
- d) The value at the variable which occurs most frequently in distribution is called as _____.
- i) Mean
 - ii) Median
 - iii) Mode
 - iv) None of these
- e) _____ is an objective of report writing.
- i) To take interview
 - ii) Sampling
 - iii) To increase knowledge
 - iv) None of these

P.T.O.

Q2) Write a short notes. (any three)

- Merits of probability sampling.
- Objectives of report writing.
- Importance of Diagrams.
- Types of Classifications.
- Importance of correlation.

Q3) Write in detail answer of following questions. (Any Two)

[20]

- Explain the merits and demerits of sampling method.
- Write a various steps in report writing.
- Explain the merits and demerits of standard Deviation.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - विद्यार्थ्यांना 'कॅलक्युलेटर' वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

- अ) नमुना चाचणीमध्ये राशीतील सर्व एककांना निवडीची समान संधी असते.
- गैरसंभाव्यता
 - संभाव्यता
 - अमर्याद
 - यापैकी कोणतेही नाही
- ब) घटकांचे एकूण मुल्य भागिले घटकांची एकूण संख्या म्हणजे होय.
- गणितीय मध्य
 - मध्य विचलन
 - बहुलक
 - यापैकी कोणतेही नाही

SB - 125

Total No. of Pages : 3

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part-III) (Semester-VI) Examination, November - 2019

ECONOMICS

Research Methodology In Economics-II (Special) (Paper-XIII)

Sub. Code: 65732

Day and Date : Saturday, 02 - 11 - 2019

Total Marks : 40

Time : 3.00 p.m to 5.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.
 - 4) Students are allowed to use calculator.

Q1) Complete the following sentences by choosing the correct alternative given below:

[5]

- a) All units choose to equal opportunity in _____ sampling test.
- i) Non-probability
 - ii) Probability
 - iii) Unlimited
 - iv) None of these
- b) _____ is defined as the sum of all the values divided by the total numbers of items.
- i) Arithmetic mean
 - ii) Mean Deviation
 - iii) Mode
 - iv) None of these
- c) Pie diagram is made of _____ degrees.
- i) 180°
 - ii) 360°
 - iii) 90°
 - iv) None of these
- d) The value at the variable which occurs most frequently in distribution is called as _____.
- i) Mean
 - ii) Median
 - iii) Mode
 - iv) None of these
- e) _____ is an objective of report writing.
- i) To take interview
 - ii) Sampling
 - iii) To increase knowledge
 - iv) None of these

P.T.O.

Q2) Write a short notes. (any three)

- Merits of probability sampling.
- Objectives of report writing.
- Importance of Diagrams.
- Types of Classifications.
- Importance of correlation.

Q3) Write in detail answer of following questions. (Any Two)

[20]

- Explain the merits and demerits of sampling method.
- Write a various steps in report writing.
- Explain the merits and demerits of standard Deviation.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - विद्यार्थ्यांना 'कॅलक्युलेटर' वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

- अ) नमुना चाचणीमध्ये राशीतील सर्व एककांना निवडीची समान संधी असते.
- गैरसंभाव्यता
 - संभाव्यता
 - अमर्याद
 - यापैकी कोणतेही नाही
- ब) घटकांचे एकूण मुल्य भागिले घटकांची एकूण संख्या म्हणजे होय.
- गणितीय मध्य
 - मध्य विचलन
 - बहुलक
 - यापैकी कोणतेही नाही

- क) विभाजित वर्तुळ अंशाचे असते.
- i) 180° ii) 360°
 iii) 90° iv) यापैकी कोणतेही नाही
- ड) कोणत्याही वितरणात ज्याची आवृत्ती सर्वात जास्त असते, अशा चलाचे मुल्य म्हणजे होय.
- i) मध्य ii) मध्यमा
 iii) बहुलक iv) यापैकी कोणतेही नाही
- इ) हे एक अहवाल लेखनाचे उद्दिष्ट असते.
- i) मुलाखत घेणे ii) नमुना निवड
 iii) ज्ञानात भर घालणे iv) यापैकी कोणतेही नाही

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) संभाव्यता नमुना निवडीचे गुण
 ब) अहवाल लेखनाची उद्दिष्टे
 क) आकृतीचे महत्व
 ड) वर्गीकरणाचे प्रकार
 इ) सहसंबंधाचे महत्व

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) नमुना निवडीचे गुण-दोष स्पष्ट करा.
 ब) अहवाल लेखनातील विविध पायऱ्या लिहा.
 क) प्रमाण विचलनाचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

SB - 249

Total No. of Pages : 3

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, November - 2019
ECONOMICS

International Economics - II (Special) (Paper - XVI)

Sub. Code: 65735

Day and Date : Thursday, 07 - 11 - 2019

Time : 3.00 p.m. to 5.00 p.m.

Total Marks : 40

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Complete the following sentences by choosing the correct alternatives given below.

- a) _____ is base of International Trade. [5]
- i) Globalization
 - ii) Division of Labour
 - iii) Regional Inbalance
 - iv) None of these
- b) IMF established in the year _____.
- i) 1945
 - ii) 1965
 - iii) 1951
 - iv) 1982
- c) _____ New 'EXIM POLICY' was launched by Modi Govt.
- i) 1991-2001
 - ii) 2002-07
 - iii) 2009-14
 - iv) 2014-19
- d) India is a _____ Member of 'SAARC'
- i) Founder
 - ii) Innovator
 - iii) Capital Donar
 - iv) None of these
- e) _____ is a need of foreign capital.
- i) Impact of Technology
 - ii) Development of Infrastructural facility
 - iii) Foundation of Major Industry.
 - iv) All the above

P.T.O.

Q2) Write a short note on (Any three)

[15]

- Convertibility of Indian Rupee.
- Need of Foreign capital in India.
- Objectives of 'SAARC'
- Functions of World Bank.
- Component of Balance of payment.

Q3) Write in detail answer of following questions. (Any two)

[20]

- Explain the causes of unfavourable balance of payment and state the remedies to correct it.
- Explain the volume and direction of foreign trade in India since 1991
- Describe the functions of WTO.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

- अ) हा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा मूलाधार आहे.
- जागतिकीकरण
 - श्रमविभागणी
 - प्रादेशिक असमतोल
 - यापैकी नाही
- ब) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची स्थापना साली झाली.
- 1945
 - 1965
 - 1951
 - 1982
- क) मोदी सरकारने कालावधीसाठी नवीन एक्झिम पॉलिसी जाहीर केली.
- 1991 - 2001
 - 2002 - 07
 - 2009 - 2014
 - 2014 - 2019

- ड) भारत हा सार्कचा सदस्य देश आहे.
- i) संस्थात्मक ii) प्रवर्तक
iii) भांडवलदार iv) यापैकी नाही
- इ) साठी परकीय भांडवलाची गरज असते.
- i) तांत्रिक ज्ञानाची आयात
ii) पायाभूत सुविधांचा विकास
iii) मुलभूत अवजड उद्योगांची उभारणी
iv) वरील सर्व

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) भारतीय रूपयाची परिवर्तनीयता.
ब) परकीय भांडवलाची गरज.
क) सार्कची उद्दिष्टे.
ड) जागतिक बँकेची कार्ये.
इ) व्यवहारतोलातील घटक.

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) व्यवहारतोलाच्या असमतोलाची कारणे सांगा आणि तो दुरुस्त करण्याचे उपाय सांगा.
ब) सन 1991 पासून भारतातील परकीय व्यापाराचे आकारमान आणि दिशा स्पष्ट करा.
क) जागतिक व्यापार संघटनेची (WTO) कार्ये सविस्तरपणे विशद करा.

Q2) Write a short note (any three)

- Objectives of planning in India
- Regional planning
- 'NITI' Ayog
- Project Evaluation
- Cost - Benefit Analysis

Q3) Write in detail answer of following questions (any two)

[20]

- Explain the types of economic planning.
- Explain the achievements and failure of Indian Planning.
- Explain the meaning of Capital Intensive technique of production and state its merits and demerits.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
 - विद्यार्थ्यांना कॅलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

- भारताच्या बाराव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी आहे.
 - 1961-1966
 - 2002-2007
 - 2007-2012
 - 2012-2017
- नियोजनाच्या यशस्वीतेसाठी ही पूर्व अट ठरते.
 - प्रभावी सत्ता
 - स्थिर सरकार
 - निश्चित उद्दिष्टे
 - वरील सर्व
- मध्ये नियोजन मंडळाची स्थापना करण्यात आली.
 - 1951
 - 1950
 - 1965
 - 1970

- ड) ज्या उत्पादन तंत्रात श्रमाचा अधिक वापर केला जातो त्या तंत्रास उत्पादन तंत्र म्हणतात.
i) श्रमप्रधान	ii) भांडवल प्रधान
iii) मध्यममार्गी	iv) यापैकी नाही
- इ) आर्थिक नियोजनाची आवश्यकता साठी आहे.
i) मागास देश	ii) विकसनशील देश
iii) विकसित देश	iv) वरील सर्व

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) भारतीय नियोजनाची उद्दिष्टे
- ब) प्रादेशिक नियोजन
- क) नीती आयोग
- ड) प्रकल्प अहवाल
- इ) खर्च-लाभ विश्लेषण

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) आर्थिक नियोजनाच्या प्रकारांचा आढावा घ्या.
- ब) भारतीय नियोजनाचे यश-अपयश स्पष्ट करा.
- क) भांडवल प्रधान उत्पादन तंत्राचा अर्थ व त्याचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.

SB - 249

Total No. of Pages : 3

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, November - 2019

ECONOMICS

International Economics - II (Special) (Paper - XVI)

Sub. Code: 65735

Day and Date : Thursday, 07 - 11 - 2019

Total Marks : 40

Time : 3.00 p.m. to 5.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Complete the following sentences by choosing the correct alternatives given below.

[5]

- a) _____ is base of International Trade.
- i) Globalization
 - ii) Division of Labour
 - iii) Regional Inbalance
 - iv) None of these
- b) IMF established in the year _____.
- i) 1945
 - ii) 1965
 - iii) 1951
 - iv) 1982
- c) _____ New 'EXIM POLICY' was launched by Modi Govt.
- i) 1991-2001
 - ii) 2002-07
 - iii) 2009-14
 - iv) 2014-19
- d) India is a _____ Member of 'SAARC'
- i) Founder
 - ii) Innovator
 - iii) Capital Donar
 - iv) None of these
- e) _____ is a need of foreign capital.
- i) Impact of Technology
 - ii) Development of Infrastructural facility
 - iii) Foundation of Major Industry.
 - iv) All the above

P.T.O.

Q2) Write a short note on (Any three)

[15]

- Convertibility of Indian Rupee.
- Need of Foreign capital in India.
- Objectives of 'SAARC'
- Functions of World Bank.
- Component of Balance of payment.

SUK-38247

Q3) Write in detail answer of following questions. (Any two)

[20]

- Explain the causes of unfavourable balance of payment and state the remedies to correct it.
- Explain the volume and direction of foreign trade in India since 1991
- Describe the functions of WTO.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[5]

- हा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा मूलाधार आहे.
 - जागतिकीकरण
 - श्रमविभागणी
 - प्रादेशिक असमतोल
 - यापैकी नाही
- आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची स्थापना साली झाली.
 - 1945
 - 1965
 - 1951
 - 1982
- मोदी सरकारने कालावधीसाठी नवीन एक्झिम पॉलिसी जाहीर केली.
 - 1991 - 2001
 - 2002 - 07
 - 2009 - 2014
 - 2014 - 2019

- ड) भारत हा सार्कचा सदस्य देश आहे.
- i) संस्थात्मक ii) प्रवर्तक
iii) भांडवलदार iv) यापैकी नाही
- इ) साठी परकीय भांडवलाची गरज असते.
- i) तांत्रिक ज्ञानाची आयात
ii) पायाभूत सुविधांचा विकास
iii) मुलभूत अवजड उद्योगांची उभारणी
iv) वरील सर्व

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) भारतीय रूपयाची परिवर्तनीयता.
ब) परकीय भांडवलाची गरज.
क) सार्कची उद्दिष्टे.
ड) जागतिक बँकेची कार्ये.
इ) व्यवहारतोलातील घटक.

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) व्यवहारतोलाच्या असमतोलाची कारणे सांगा आणि तो दुरूस्त करण्याचे उपाय सांगा.
ब) सन 1991 पासून भारतातील परकीय व्यापाराचे आकारमान आणि दिशा स्पष्ट करा.
क) जागतिक व्यापार संघटनेची (WTO) कार्ये सविस्तरपणे विशद करा.

